

पश्यंतु वैदेहीमित्यनुकर्षः ॥ ३० ॥ सविमर्षः एवंवादादस्यांप्रायेणाभिमानोनास्ति जिघृक्षाचनास्ति ॥ यदि तौ स्यातां तदाराजपत्न्युचितमुपचारमनुमन्येतैवेति चिंता युक्त इत्यर्थः ॥ ३१ ॥ अनयैव बुद्ध्या लक्ष्मणादेरपि व्यथा ॥ ३२ ॥ लज्जया वलीयंती जनसमक्षं भर्तुं समीपस्थितिजन्यलज्जया वलीयंती संकोचं गच्छती ॥ ३३ ॥ विस्मयादिति ॥ बहुमित्रपरिवारसंपत्तिदर्शनजो विस्मयः ॥ प्रियदर्शनजो हर्षः ॥ ३४ ॥ समपनुदत्समपानुदत् ॥ ३५ ॥ कतक ॥ १०७ ॥ इति रामाभिरामेश्रीरामीयेरा० वा० यु०

विस्तृत्य शिविकांतस्मात्पद्भ्यामेवापसर्पतु ॥ समीपे मम वैदेहीं पश्यंते ते वनौकसः ॥ ३० ॥ एवमुक्तस्तुरामेण सविमर्षो विभीषणः ॥ रामस्योपानयत्सीतां सन्निकर्षं विनीतवत् ॥ ३१ ॥ ततो लक्ष्मणसुग्रीवौ हनूमांश्च प्लवंगमः ॥ निशम्य वाक्यं रामस्य बभूवुर्व्यथिताभृशं ॥ ३२ ॥ लज्जया त्ववलीयंती स्वेषु गात्रेषु मैथिली ॥ विभीषणेनानुगता भर्तारं साभ्यवर्तत ॥ ३३ ॥ विस्मयाच्च प्रहर्षाच्च स्नेहाच्च पतिदेवता ॥ उदैक्षतमुखं भर्तुः सौम्यं सौम्यतरानना ॥ ३४ ॥ अथ समपनुदन्मनः क्लमं सासुचिरमदृष्टमुदीक्ष्य वै प्रियस्य ॥ वदनमुदितपूर्णचंद्रकांतं विमलशशांकनिभानना तदासीत् ॥ ३५ ॥ इत्यार्षे श्रीरा० वा० यु० षोडशाधिकशततमः सर्गः ॥ ११६ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ तांतु पार्श्वे स्थितां प्रद्वारामः संप्रेक्ष्य मैथिलीं ॥ हृदयांतर्गतं भावं व्याहर्तुमुपचक्रमे ॥ १ ॥ एषा सिनिर्जिता भद्रेशत्रुं जित्वा रणाजिरे ॥ पौरुषाद्यदनुष्ठेयं मयैतदुपपादितं ॥ २ ॥ गतोऽस्म्यंतममर्षस्य धर्षणासंप्रमार्जिता ॥ अवमानश्च शत्रुश्च युगपन्निहतौ मया ॥ ३ ॥ अद्य मे पौरुषं दृष्टमद्य मे सफलः श्रमः ॥ अद्य तीर्णप्रतिज्ञोऽहं प्रभवाम्यद्य चात्मनः ॥ ४ ॥ यात्वं विरहिता नीता चलचित्तेन रक्षसा ॥ दैवसंपादि तो दोषो मानुषेण मया जितः ॥ ५ ॥

षोडशाधिकशततमः सर्गः ॥ ११६ ॥ ॥ ७३ ॥ तां त्विति ॥ १ ॥ एषा त्वं शत्रुं जित्वा निर्जिता शत्रोः प्रत्याहता ॥ पौरुषात्पुरुषयत्नात् ॥ २ ॥ अमर्षस्य क्रोधस्यांतगतः ॥ धर्षणा शत्रुकृतस्वदारहरणलक्षणाभिभवः ॥ ३ ॥ अद्य मे पौरुषं दृष्टं लोकैरिति शेषः ॥ तीर्णप्रतिज्ञाः तीर्णारावणवधविषया प्रतिज्ञा येन सः ॥ ४ ॥ मया विरहिता यात्वं चलचित्तेन रक्षसानीता असौ दैवसंपादितस्तव दोषः ॥ मानुषेण मनुष्यसाध्यपराक्रमेण मया जितोऽपनीतः ॥ ५ ॥